

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICA — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL
pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei
Studentii plătesc pe jumătate
Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E
de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet
Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUCURESCI
6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6
Vis-à-vis de Palatul Justiției

SUMAR :

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Inalta Curte de casație, s. I : I. Vulpescu (electoral);
Idem, s. II : G. Iovițoiu (fiscal);
Idem : Anica Marin Pribeanu cu Anastase Trandafirescu și G. G. Usuceanu;
Idem : Ion Turcu (recurs corecțional) cu o Observație de d. S. Scriban;
Tribunalul Mehedinți, s. I : Andrei Pascu cu G. Marinescu;
Trib. Gorj : Dumitru N. Filiades cu Anton C. Săulescu, cu o Observație de d. D. Alexandresco.
Informații.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția I

Audiența de la 30 Aprilie 1902

Președenția D-lui GR. LAHOVARI, Președinte

I. Vulpescu, cere înscrierea sa în listele electorale ale col. II senat din Argeș.

Drept electoral. — Cens. — Imobil scutit provisoriu de plata de impozit către stat. — Dacă poate servi de cens. — Condițiuni. — Cum se face constatarea venitului. — (Art. 9 și 14 din legea electorală; art. 4 din legea pentru alegerea consiliilor comunale)

Proprietarul unui imobil scutit provisoriu de plata impozitului către stat are dreptul de a-și exercita dreptul de alegător ca și cum ar plăti acel impozit, însă pentru aceasta trebuie ca constatarea venitului acelui imobil să fie făcută de către comisiunea recensământului general sau de comisiunea de prefaceri, și această constatare să fie înscrisă în registrul de scutiri.

Decisiunea 321/902. — Respins apelul făcut de I. Vulpescu în contra sentinței electorale a trib. Argeș No. 184/902 prin care cerea a fi înscris în listele electorale ale coleg. I comunal și II de senat din jud. Argeș.

Curtea,

Ascultând pe d-l avocat Comănescu, procuratorul apelantului în susținerea apelului.

Deliberând, și

Având în vedere că apelantul cere ca reformându-se sentința trib. să se ordone înscrierea sa în listele electorale ale coleg. I comunal din orașul Pitești și colegiul II de sent din județul Argeș pentru motivul că are censul cerut de lege pentru a figura în aceste colegii, de oare-ce are în orașul Pitești 2 perechi de case

care poate să-și producă un venit de 800 lei anual de și nu au fost trecute la impozitul fonciar fiind noi și scutite de acest impozit 3 ani;

Considerând că din actele prezentate se constată că apelantul nu întrunește condițiunile cerute de art. 4 din legea pentru alegerea consiliilor comunale și art. 9 din legea electorală de oare-ce de și art. 14 din această din urmă lege dă drept proprietarului unui imobil, scutit provisoriu de plata impozitului către stat de a-și exercita dreptul de alegător ca și cum ar plăti acel impozit, însă, constatarea venitului unui imobil nu se poate face de cât de comisiunea recensământului general sau de comisiunea de prefaceri și numai în baza acestei constatări și înscris în registrul de scutiri, proprietarul având ast-fel stabilit impozitul de care are să fie scutit și prin urmare constatat venitul proprietății sale, poate cere înscrierea sa cu acel venit în listele electorale.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge apelul, etc. etc.

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, Secția II

Audiența de la 28 Februarie 1902

Președenția D-lui N. MANDREA, Președinte

G. Iovițoiu cu Ad-ția financiară de Teleorman, recurs fiscal

Contribuții directe. — Patentă. — Arendași. — Calculul patentei.

După tabela litera C, arendașii de moșii, păduri mari, bălți și altele, se taxează, pentru patentă, după arenda anuală, câte 2 lei de fie care mie, nepunând însă trece de 740 lei ca taxă anuală a patentei. În calculul patentei nu se socotește fracțiunile dintre mie, și prin cuvintele «fracțiunile dintre mie» legiuitorul a înțeles că pentru fracțiunile de arenda ce trec peste mii nu se plătește patentă

Decisiunea 86/902. — Casată decisiunea comisiunei de apel din jud. Teleorman cu No. 187/902, în urma recursului făcut de G. Iovițoiu în proces cu fiscul;

Curtea,

Ascultând pe d-l Christu Grecescu, delegatul fiscului, în combaterea recursului în lipsa recurentului;

Deliberând,

Asupra mijlocului de casare invocat :

«Violarea art. 2 din legea patentelor din 1899, căci după acest text și după tabela litera C, în ceea-ce privește patentă arendașilor, nu se plătește patentă pentru fracțiunile de arenda ce trec peste cifrele de mie»

Având în vedere că după tabela litera C, arendașii de moșii, păduri mari, bălți și altele, se taxează după

arenda anuală, câte 2 lei de fie-care mie, până la maximum 740 lei, și fracțiile dintre mie nu se socotesc;

Considerând că prin cuvintele «fracțiile dintre mie nu se socotesc», legiuitorul a înțeles că pentru fracțiile de arendă ce trece peste miu nu se plătește patentă, și că intenția legiuitorului a fost de a nu împovăra pe arendași punându-i să plătească și pentru fracțiile ce trec de mie, reese de acolo că a limitat chiar un maximum de patentă, 740 lei, peste care nu se poate trece, ori-care ar fi arenda plătită;

Că, așa fiind, reu comisiunea de apel a supus pe recurent să plătească patentă și pentru fracțiunea de arendă ce trece peste mie, și deci motivul invocat este întemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

Audiența de la 11 Martie 1902

Președinția D-lui N. MANDREA, Președinte

Anica Marin Pribeanu cu Anastase Trandafirescu și G. G. Usuceanu

Urmărire imobiliară. — Pământ rural. — Inalienabilitate. — Dacă asemenea pământ se poate urmări. — Cine poate deveni adjudecatar. — Terenuri alipite de comuna urbană Râmnicu-Vâlcea. — Carii au devenit alienabile și carii au rămas inalienabile în sensul legii rurale. — (Art. 132 din Constituție; art. 1 din legea rurală de la 1864; legea interpretativă din 1879; art. 1 și 2 din legea de la 28 Decembrie 1900).

1. Pământurile date sătenilor dupe legea rurală de la 1864 se pot urmări și vinde prin licitație publică, însă nu pot fi adjudecate de cât asupra acelor persoane carii, dupe legea rurală, pot cumpăra asemenea pământuri rurale.

2. De și prin legea din 28 Decembrie 1900 prin care s'a alipit la comuna urbană Râmnicu-Vâlcei mai multe locuri câmpenești din jurul orașului s'a declarat aceste locuri alienabile, însă prin această lege s'a declarat alienabile numai locurile de casă nu și terenurile ce au rămas de arătură, asemenea terenuri continuând a fi inalienabile conform legii rurale, adică nu se pot înstrăina de cât la persoanele ce dupe legea rurală pot cumpăra pământuri rurale.

Decisiunea 106/902. — Casată ordonanța de adjudecare a trib. Vâlcea No. 13/901, în urma recursului făcut de Anica Marin Pribeanu în proces cu Anastase Trandafirescu și G. G. Usuceanu.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe d-l avocat Tache Polierat din partea recurentă în dezvoltarea motivelor de casare; și

Pe d-l avocat Procopescu, din partea intimaților în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat:

«Tribunalul a comis un exces de putere și a violat legea promulgată la 28 Decembrie 1900 publicată în Monitorul Oficial No. 217 din 30 Decembrie 1900 întru cât a admis ca concurrent pe însuși Anastase Trandafirescu, persoană incompetentă de a cumpăra imobile cedate după legea rurală din 1864 și în contra dispozițiilor art. 2 din citata lege, deci ordonanța e nulă și de nul efect prin faptul mai sus arătat».

Având în vedere că se constată că s'a vândut la licitație publică un pământ de arătură din cătunul Arhanghel, ce făcea parte din circumscripția comunei Vlădescii, care s'a alipit la comuna R.-Vâlcea conform legii din 1871 și s'a cumpărat de Trandafirescu;

Considerând că imobilul vândut fiind imobil rural conform art. 132 el e inalienabil și nu putea fi vândut de cât conform art. 1 din legea rurală din 1864 și conform condițiilor legii din 1879;

Că cumpărătorul ne fiind un locuitor de la țară ci un comerciant, vânzarea efectuată e nulă;

Considerând că nu se poate zice că vânzarea ar fi valabilă conform art. 1 și 2 a legii din 1900, fiind că dacă după art. 1 s'ar părea că toate cumpărările de locuri cumpărate în raza orașului de Râmnicu-Vâlcea, se declară alienabile, — întinderea însă și sensul acestei dispoziții din art. 1 se aplică prin art. 2 din acea lege și prin declarațiile categorice făcute cu ocazia discutării legii în Senat la 21 Decembrie 1900 după care prin locurile dobândite de locuitorii din raza comunei Râmnicu-Vâlcea care sunt alienabile, se înțeleg numai locurile de casă, că prin urmare condiția neapărată pentru validitatea unui loc din raza orașului Râmnicu-Vâlcea, dobândit de locuitorii acelei comune conform legii de împroprietărire ca să fie alienabil, e să fie loc de casă, că dacă însă nu e loc de casă, ci de arătură, dobândit conform legii rurale, precum era inalienabil conform legii de împroprietărire și conform art. 132 din Constituție, el rămâne inalienabil;

Considerând că dacă totuși s'ar crede că după art. 1 al legii din 1900, chiar și locurile de arătură dobândite de un locuitor din raza orașului Râmnicu-Vâlcea conform legii rurale, s'ar putea înstreina, — și dacă întru aceasta n'am vroi a ține seamă de lucrările pregătitoare și de dispoziția art. 2 din aceeași lege, — acea dispoziție din art. 1 al legii din 1900, fiind contrarie art. 132 din Constituție, e fără efect juridic;

Considerând că întru cât în speță, locul vândut, e loc rural de muncă, dobândit conform legii rurale din 1864 și întru cât cumpărătorul nici nu e locuitor de la țară ci comerciant, atât conform legii de împroprietărire din 1864 și a legii din 1879 cât și art. 132 din constituție și a însuși art. 1 și 2 din legea din 1900 vânzarea e nulă;

Că acest motiv e de ordine publică care se poate în voca d'a dreptul la Curtea de Casație, și așa fiind ordonanța se casează;

Pentru aceste motive, curtea, casează, etc.

Audiența de la 1 Octombrie 1902

Președinția D-lui C. C. ȘTEFĂNESCU, Consilier

Ion Turcu, recurs corecțional

Delict de lovire. — Inchiderea acțiunii publice prin împăcarea părților. — Dacă în materie de delict judecătorul este obligat a propune pacea părților. — (Art. 76 și 89 din legea judecătorielor de pace).

Obligațiunea impusă judecătorului de pace prin art. 89 din acea lege, de a încerca mai întâi se împăce părțile, nu este impusă de cât în materie civilă, iar nu și în materie penală în privința delictelor prevăzute de art. 238, 249, 299 al. I 300 și 396 din Codul penal, pentru care legiuitorul prin art. 76 din sus zisa lege, a admis prin excepțiune că acțiunea publică se poate stinge prin împăcarea părților. În asemenea cas, părțile trebuie să propună împăcarea înaintea judecatorului de ocol și numai dacă împăcarea s'a propus, judecătorul este dator să țină seamă de densa și să dispună închiderea dosarului.

Decisiunea 1086/902. — Respins recursul făcut de Ion Turcu, contra sentinței trib. Tutova cu No. 918/902.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut în cauză de d-l consilier Gr. M. Buiucliu;

Pe d. avocat Tașcă în dezvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. procuror general G. E. Schina în concludsiuni.

Deliberând,

Asupra motivului I de casare :

I. «Exces de putere și violarea art. 76 și 89 din legea judecătorilor de pace și art. 238 Cod. pen.

«Nici la judecătoria, nici la tribunal de și părțile ceruse achitarea, care fatal s'ar fi făcut prin împăcaciune, judecătorii nu o propun».

Având în vedere sentința supusă recursului, prin care recurenții sunt condamnați pentru faptul de bătăe reciprocă, prevăduț și pedepsit de art. 238 al. III, Cod pen.

Având în vedere art. 89 din legea judecătorilor de ocol ;

Considerând că obligațiunea impusă judecătorului de ocol, prin acest text de lege, de a încerca mai întâiu să împace părțile, nu este impusă de cât în materie civilă, iar nu și în materie penală în privința delicteilor prevăduțe de art. 238, 249, 299 al. I, 300 și 396 C. pen., pentru care legiuitorul, prin art. 76 din legea judecătorilor de ocol, a admis, prin excepțiune, că acțiunea publică se poate stinge prin împăcarea părților ;

Că în materie penală în care părțile au facultatea să stingă acțiunea publică prin împăcare, părțile trebuie să propună împăcarea înaintea judeului de ocol și numai dacă o asemenea împăcare se va fi propus, judecătorul este dator să țină seamă de dânsa și să dispună închiderea dosarului ;

Că în lipsă de o asemenea propunere formală judecătorul este dator să dea curs acțiunii publice ;

Considerând că în speță se constată că atât înaintea judeului de ocol cât și la tribunal inculpații, cari erau dați în judecată pentru că s'au bătut reciproc, nu au propus împăcarea ci au cerut achitarea, alegând că nu au comis faptul ;

Că prin urmare în asemenea împrejurări judecătorul nu era obligat să propue din oficiu împăcarea ci trebuia să procedă la judecare, ceea-ce a și făcut, fără să violeze vre-unul din articolele menționate în motivul de casare, care urmează a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului II :

II. «Omisiune esențială și exces de putere.

«Prin cererea mea de apel, am rugat pe onor. trib. să'mi încuviințeze și mie proba testimonială spre a dovedi că nu am lovit ci am fost lovit.

«Tribunalul nici nu se pronunță asupra acestei cereri a mele, violând și art. 89 al. ultim legea judecătorilor de ocoale».

Considerând că se constată că prin cererea de apel recurenții au anunțat numai că vor proba cu martorii nevinovăția lor, fără să se constate că au cerut o asemenea dovadă înaintea tribunalului la ziua înfățișerei ;

Că deci și acest motiv are a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului III :

III. «Violarea art. 204 și 205 Pr. pen. combinat cu art. 237 al. III C. pen. Nu s'a făcut raport de un judecător raportor».

Considerând că după art. 204 Pr. pen. rezultă că nu se cere facerea unui raport de cât pentru afacerile corecționale, care se judecă de Curtea de apel ;

Că prin urmare și acest motiv este nefondat și are a fi respins.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge, etc.

Observație. — Importanța decisiunii de mai sus e cu atât mai mare, cu cât, pentru prima oară, Casația a avut ocaziunea să se pronunțe asupra chestiunii judecate și asupra căreia părțile sunt, încă, împărțite. Vom căuta, dar, să vedem dacă soluțiunea supremei Curți e sau nu întemeiată.

E de principiu că acțiunea publică nu se poate stinge prin împăcarea părților, căci aici e interesată ordinea publică (art. 5 C. civ., 2 Pr. p.) și, necontestat, legile penale intră în această categorie⁽¹⁾. Totuși, din cauza caracterului puțin greoi ce-l au unele infrațiuni și dată fiind starea obiceiurilor populațiunii noastre, legiuitorul a crezut că e bine ca părțile să se poată împăca în delictele prevăduțe de art. 238 și 299, al. I și în contravențiunea din art. 300 C. pen. (art. 76 L. J. P.)⁽²⁾.

Această dispozițiune, însă, nu e nouă, căci o găsim și în legile din 1879 și 1894 pentru judecătoriile de pace, cu deosebire numai că în legea din 79 (art. 60) se coprinde art. 238 și 299, al. I; iar în legea din 94 (art. 27) s'a întins dreptul de împăcare și la contravențiunea din art. 300 C. pen. Pe lângă acestea, legiuitorul din 1896 a mai adăugat și art. 249 C. pen. și foarte bine a făcut, căci dacă împăcarea e posibilă la rânirile cu voință pedepsite cu închisoare de la 15 zile până la 1 an, trebuie să fie posibilă și la rânirile din imprudență, cari se pedepsesc cu închisoare de la 15 zile până la 2 luni și cu amendă de la 26—500 lei, căci, în acest cas, perversitatea agentului e și mai mică de cât în cel precedent.

Împăcarea mai e posibilă și la jud. comunale, pentru contravențiunile de competența acestor instanțe (art. 20 L. J. P.) și împăcarea se poate face și la judecătorul de ocol, când face oficiu de jud. comunal, căci nu ved nici o rațiune care să se opue la aceasta și nici nu înțeleg întru cât schimbarea judecătorului ar putea influența asupra naturei transacționale a unei infrațiuni. În părerea contrară⁽³⁾, prin urmare, dacă am comis contravențiunea la țară, mă pot împăca ; pe când pentru aceeași contravențiune săvârșită în oraș, nu m'ași putea împăca, — soluțiune ce mi se pare absolut curioasă.

În ori-ce cas, însă, împăcarea trebuie să intervie înainte de a rămâne cartea de judecată sau sentința definitivă, căci nu se poate transigé asupra lucrului definitiv judecat⁽⁴⁾. O atare împăcare s'ar putea face chiar în recurs, părere ce mi se pare absolut nefondată, de și e împărțită de Inalta Curte, cum și de majoritatea

(1) D. Alexandresco, Droit ancien et moderne de la Roumanie. pag. 250, 251, 276.

(2) Pentru celelalte contravențiuni, V. infra.

(3) Corneliu Botez, p. 53. Dar chiar d-sa admite, în acest cas, împăcarea, dar numai pentru contravențiunile venite în apel la jud. de ocol. De unde, însă, o atare discuție ? — Vezi și articolul nostru din Curierul Judiciar No. 54/902 asupra Legii poliției rurale.

(4) D. Alexandresco, *ibidem*, p. 276. — Cas. II, No. 250/92 498/92, 544/92, 342/92.

tribunalelor. Părerea contrară, susținută de d-l Corneliu Botez cu un lux de motive și de d-l Ionescu-Dolj în coloanele acestei reviste, într'o excelentă adnotație, mi se pare, însă, mult mai temeinică⁽⁵⁾.

Să venim acum la chestiunea judecată de Inalta Curte.

Art. 89 din L. J. P. dice: «Judecătorul, după ce va asculta pe părți..., va cerca să le împăce și dacă împăcaciunea nu este posibilă, va pronunța hotărîrea...» De asemenea, art. 91 spune: «Cartea de judecată se va redacta pe scurt, va arăta că s'a propus împăcaciunea,...—*Toate acestea sub pedeapsa prevăzută de art. 191 din Pr. p.*, în cas de omisiune, pentru judecătorul său ajutorul care a dat hotărîrea».

Art. 191 Pr. pen. după ce arată ce trebuie să conție hotărîrea și dispozitivul ei, adaugă: «... sub pedeapsă de o amendă de 50 lei în contra grefierului».

Se naște acum întrebarea: e casabilă o carte de judecată în care nu s'a prevădut că s'a propus împăcarea, sau singura sancțiune e pedepsirea magistratului? Sub imperiul legii din 1879, se decidea că o atare omisiune nu atrage casarea⁽⁶⁾. Art. 98 din actuala lege prevede, însă, între motivele de casare, și omisiunea esențială. Intemeiat pe această dispozițiune, d. Botez susține⁽⁷⁾ că lipsa acestei mențiuni atrage casarea, părere împărtășită de mai toate tribunalele. Soluțiunea ce ne-o dă colegul nostru să fie, oare, întemeiată? Art. 91 spune că în cărțile de judecată se vor arăta mijloacele de apărare ale părților, textul de lege pe care s'a întemeiat judecata, că s'a propus păcea, etc., *toate acestea sub pedeapsa edictată de art. 191 Pr. pen.* Iată, prin urmare, sancțiunea și, de aceea, Casația, în nenumărate rînduri, a decis că neinserarea în corpul hotărîrii a textului legii aplicate nu atrage nulitatea hotărîrii, căci această inserare nu e cerută sub pedeapsă de nulitate, ci atrage numai condamnarea grefierului la o amendă de 50 lei⁽⁸⁾.

Aceiaș soluțiune credem că trebuie să se admită și pentru judecătorii de ocoale, căci art. 91 L. J. P. arată că sancțiunea e o amendă pentru judecătorul vinovat de omisiune.

Așa fiind, argumentul ce se trage din faptul că art. 98 prevede că o carte de judecată se poate casa pentru omisiune esențială, nu e de loc concludent, căci și sentințele tribunalelor sau decisiunile curților se pot casa pentru omisiune

esențială. Întru cât, prin urmare, legiuitorul a precizat care e sancțiunea nementionării propunerii de împăcare, trebuie să decidem că nu e casabilă o carte de judecată în care nu s'a trecut că s'a propus păcea.

Această împăcare, însă, e dator judecătorul s'o propue în ori-ce materie? Părerile sunt împărțite, deși, pe cât știu, nici un tribunal sau judecătorie n'o propune în penal. Totuș, D-l Botez, în utila sa lucrare⁽⁹⁾, susține că împăcarea trebuie propusă, și în materie penală, căci D-sa zice: «O materie în care împăcarea părților, în afară de excepțiunea prevăzută de art. 76 L. J. P., nu e posibilă, e cea penală». Și la p. 407 adaugă: «Cartea de judecată... va arăta că s'a propus împăcaciunea. Legea nedistingînd, această formalitate trebuie îndeplinită atât în pricinile civile, comerciale, cât și penale, în casurile prevăzute de art. 76 L. J. P....»

Observăm că ambele articole 89 și 91 din L. J. P. sunt puse sub titlul V, care cuprinde niște dispozițiuni generale. Aceasta, însă, nu însemnă că judecătorul e dator să propue păcea și în penal. În adevăr, ne aflăm în fața unui text excepțional, derogator de la dreptul comun, așa că el trebuie interpretat strict. Textul, însă, spune că acțiunea publică se poate stinge prin împăcarea părților (art. 76).

De aici urmează că ele trebuie să anunțe pe judecător că s'a împăcat, căci ele au în mână acțiunea publică, și numai în acest cas judecătorul trebuie să consemneze declarațiunea și să dispue închiderea dosarului.

În sprijinul acestei păreri, avem și un argument de text. Așa, art. 89 spune că: «Judecătorul după ce va asculta pe părți și *va da cetera actelor înfățișate de dînsese*, va cerca a le împăca...» Or, în penal, ce acte au să înfățișeze părțile? De ce înscrisuri se poate servi un pacient cu ocaziunea judecării unei lovirii, unei insulte sau unei contravențiuni? Necontestat, textul se referă numai la materiile civile și de aceea găsim absolut întemeiată părerea supremei Curți, părere ce va fixa, credem, în acest sens, întreaga jurisprudență.

Ștefan Scriban

Judecătorul ocolului II Ploești

TRIBUNALUL MEHEDINȚI, Secția I

Audiența de la 17 Ianuarie 1902

Președenția D-lui AL. ANASTASIU, Judecător de ședință

Andrei Pascu cu Gh. Marinescu

Sentința civilă No. 9

Obligațiuni.— Obligațiune alternativă sau de junctă.— Îndeplinirea uneia din condamnări.— Stingerea obligațiunii.— (Art. 1026 din Codul civil).

⁽⁹⁾ p. 439.

⁽⁵⁾ V. *Curierul Judiciar* No. 79/900, C. Botez, p. 350 și trib. Botoșani, No. 313/99.

⁽⁶⁾ Cas. II, No. 19/91, 151/92.

⁽⁷⁾ Pag. 441.

⁽⁸⁾ Cas. II, No. 80/84, 224/86, 552/87, 214/88, 486/90, etc.

Intr'o obligațiune alternativă sau de conjunctivă, îndeplinirea uneia din părțile condamnățiunii stinge pentru partea câștigătoare dreptul de a urmări pe cel condamnat să îndeplinească și cea-laltă alternativă, căci debitorul unei asemenea obligațiuni este liberat prin predarea unui singur din cele două lucruri cuprinse în alternativă.

Tribunalul,

Având în vedere decizia Inaltei Curți de casație și justiție, No. 29, secția I, din 22 ianuarie 1901, prin care casându-se sentința tribunalului Dolj, secția II, No. 136/900 se trimite în judecata acestui tribunal contestațiunea făcută de d-l Andrei Pascu din orașul Craiova contra execuțiunii sentinței civile a tribunalului Dolj, secția civilă, No. 355/97, cerută de d-l Gh. Marinescu tot din Craiova;

Având în vedere petiția de contestațiune, actele cauzei aflate în dosarul No. 527 din 1897, precum și susținerile de astă-zi ale contestatorului, din care rezultă că obiectul contestațiunii făcute de d-l Andrei Pascu este de a se înceta urmărirea ce i se face de pretinsul creditor Gh. Marinescu pentru motivul că n'a executat obligațiunea ce i s'a pus prin sentința No. 355/97, pusă în executare;

Având în vedere dispozitivul acestei sentințe rămasă definitivă și investită cu formula executorie, care prevede obligațiunea pentru d-l Pascu de a reface zidul ce l'are de comun cu d-l Gh. Marinescu în termen de trei luni de zile, socotit de la 8 Octombrie 1897 când s'a pronunțat această sentință. Și în cazul de nu va executa această lucrare în acest timp să plătească intimatului Marinescu suma de 600 lei, obligându-se de asemenea d-l Pascu să dărâme și privata ce este construită lângă zidul comun și să o construiască în condițiunile prescrise de regulamentul comunal din anul 1880, tot în termenul de trei luni de zile. Ear pentru ne executarea dărâmării privatei în termenul fatal de trei luni de zile să plătească, intimatului Gh. Marinescu, 2 lei pentru fie care zi de întârziere;

Având în vedere că contestatorul Andrei Pascu, susține astă-zi că suma de 600 lei nu s'a acordat lui Gh. Marinescu de cât numai în cazul când el «Pascu» ne făcând zidul în termen de 3 luni, de la 8 Octombrie data pronunțării hotărârii, l'ar face «Marinescu»; precum de asemenea și suma de lei 2 pentru fie care zi de întârziere nu l'ar s'a acordat de cât numai în cazul când nu va dărâma privata în termenul fatal de mai sus; Că altă interpretare nu i se poate da dispozitivului menționatei sentințe mai reese și din dispozitivul cărței de judecată No. 295 a judecătorii ocolului I Craiova, în care se vede că d-l Andrei Pascu a fost obligat să dărâme și să reface zidul comun ce desparte proprietatea sa de cea a vecinului său Gh. Marinescu din strada Lipscanii noi din Craiova și să dărâme privata în termen de o lună de când hotărârea va rămâne definitivă, și în cas contrariu a autorizat pe Gh. Marinescu să facă acea lucrare pentru care Andrei Pascu a fost obligat a l' plăti 600 lei. Că dânsul «Pascu» ne mulțumit pe această condamnățiune a făcut apel și tribunalul Dolj, secția II prin citata sentință admițându-l în parte apelul a menținut obligațiunile impuse prin sus țisa carte de judecată, însă l'ar acordat pentru această lucrare în loc de o lună un termen de trei luni socotit de la 3 Octombrie 1897, data pronunțării acestei hotărâri.

Considerând că prin citata carte de judecată No. 295/97, Andrei Pascu a fost obligat în primul rând se reface zidul comun și în cas contrariu a fost autorizat Gh. Marinescu să facă acea lucrare plătinându-i-se în acest caz pentru această lucrare de către Pascu suma de șase

sute de lei; că dar obligațiunea lui Pascu de a plăti lui Marinescu 600 lei a fost supusă condițiunii ca Gh. Marinescu să facă el acea lucrare și numai după aceasta, ca echivalentul costului ei, Pascu să-i plătească 600 lei; iar în al doilea rând a fost obligat Pascu să dărâme privata, plătinind ca mijloc de constrângere la executarea acestei obligațiuni pentru fie care zi de întârziere câte 2 lei. Că în contra acestei cărți de judecată făcându-se apel numai de Pascu, iar Marinescu rămând mulțumit pe dânsa, învederat că nu i se putea face situațiune mai grea prin acest apel al său și ast-fel să fie obligat la plata sumei de 600 lei prin simplul fapt că n'a făcut lucrarea în termenul acordat de Tribunal;

Că dar tot ce s'a putut schimba de Tribunal în apel și ceea ce în realitate s'a făcut e că s'a prelungit termenul de o lună acordat de judecată pentru facerea lucrărilor la trei luni, iar nici decum să schimbe natura de felul obligațiunii din cartea de judecată în condițiuni mai desavantajoase pentru Andrei Pascu, singurul care atacase cu apel cartea de judecată.

În ce privește refacerea zidului:

Considerând că în speță ne aflăm în fața unei obligațiuni alternative sau de conjunctive unde îndeplinirea uneia din părțile condamnățiunii stinge pentru partea câștigătoare dreptul de a urmări pe cel condamnat să îndeplinească și cea-laltă alternativă, căci debitorul unei asemenea obligațiuni este liberat prin predarea uneia singure din cele două lucruri ce era cuprinsă în alternativ (1026 Cod. civ.);

Considerând dar că în fapt din lucrările aflate la dosarul No. 527 cum și din depunerile martorilor audiați în localitate, cu ocazia cercetării locale încuviințata de tribunalul Dolj, după cererea contestatorului Andrei Pascu, se constată pertinamente că zidul comun de și a fost ridicat peste termenul fatal de trei luni însă a fost ridicat de către Andrei Pascu; că dar debitorul Andrei Pascu liberându-se de obligațiunea alternativă din citatele hotărâri prin îndeplinirea uneia singură din cele două obligațiuni, de oare-ce lucrarea zidului comun s'a făcut de către dânsul, urmează deci, că contestatorul Andrei Pascu nu mai poate fi constrâns și la plata echivalentului acelei lucrări care s'ar fi putut cere numai în singurul cas dacă zidul comun s'ar fi ridicat de către Gh. Marinescu.

În ce privește dărâmarea privatei:

Considerând că cu ocaziunea cercetării locale menționată mai sus se constată că în luna lui Februarie 1898 a și fost construită o nouă privată care într'a-devăr nu corespundea regulamentului comunal din 1880; că prin dispozitivul sentinței executorie contestatorului Andrei Pascu a fost obligat în lăuntru termenului fatal numai să dărâme privata, iar în cas de construire de va voi să reclădească privata, să se conforme dispozițiunilor regulamentului comunal din 1880, că dar dacă în luna Februarie ea era și construită, apoi în mod virtual rezultă că a fost dărâmată în lăuntru termenului fatal și cum tot de o data astăzi prin certificatul comunei Craiova No. 7605/900 dovedește că lucrarea s'a executat în conformitate cu regulamentele de construcțiuni, urmează deci că contestatorul să fie scutit și de plata sumei de lei 2.

Având în vedere și dispozițiunile art. 140 și următori Pr. civ. în privința cheltuelilor cerute de contestator.

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător supleant Ar. Marinescu, admite contestațiunea, etc.

(ss) Al. Anastasiu, Ar. Marinescu.

Grefier (s) I. Vulcănescu

TRIBUNALUL JUDEȚULUI GORJIŪ

Audiența de la 17 Mai 1902

Președenția D-lui TH. A. BRĂILOIU, Președinte

Dumitru N. Filiades cu Anton C. Săulescu

Sentința civilă No. 200

Filiațiune. — Străini. — Statut personal. — După ce legi se cărmuesc străinii pe teritoriul român. — Legea după care un străin este ținut a dovedi filiațiunea sa. — Cine trebuie să dovedească starea legislațiunii țării a celui străin. — Români macedonei supuși otomanii. — Dovada filiațiunii lor. — Dacă se poate face prin martori. — Cine trebuie să dovedească că legile otomane admit proba testimonială pentru dovedirea filiațiunii. — Proba filiațiunii după Codul civil român — (Art. 33 și 292 Cod. civil).

Străinii aflători pe teritoriul român sunt cărmuiți, în privința stărei lor civile și în privința capacității lor, de legile națiunii lor respective, întru cât aceste legi nu sunt contrarii ordinii publice și bunelor moravuri.

De aci urmează că proba filiațiunii unui străin trebuie să se facă după legea lui națională și lui îi incumbă sarcina de a proba cum se dovedește în țara sa filiațiunea, și în cas când nu dovedește modul cum se face proba filiațiunii după legile țării sale, judecătorii trebuie să aplice dispozițiile Codului civil român în privința probațiunii filiațiunii.

Ast-fel, un român macedonean, supus otoman, trebuie să și dovedească filiațiunea sa după legile otomane, și dacă pretinde că după aceste legi filiațiunea se poate proba cu martori, trebuie să dovedească aceasta în mod legal, căci instanțele judecătorești române de și pot fi chemate a aplica legile străine însă nefiind ținute d'a cunoaște de cât legile pământene, cel ce invoacă o legislațiune străină este dator a dovedi starea acestei legislațiuni.

Dacă românul macedonean, supus otoman, și care voește a și dovedi filiațiunea sa prin martori pretinzând că o asemenea probă este admisibilă după legile otomane, nu dovedește cu acte legale că Codul o'toman admite o asemenea probă pentru filiațiune, atunci el este ținut a și dovedi filiațiunea sa conform regulilor stabilite de Codul civil român, după care filiațiunea nu se poate dovedi de cât prin actul de naștere trecut în registrele stărei civile, și proba testimonială nu este admisă de cât atunci când se dovedește că n'au existat registre de stare civilă, și dacă au existat, că ținerea lor a fost neregulată, sau că au fost pierdute, distruse, fie în total fie în parte.

S'a ascultat d-l avocat Ilon Gr. Săftoiu, din partea oponentului Dumitru N. Filiades, în dezvoltarea motivelor de opozițiune și istoricul procesului, și d-nii avocați S. N. Dobruneanu, N. Iunian și Numa D. Frumuseanu, din partea intimatului Anton C. Săulescu, în combateri și d-l reprezentant al ministerului public substituit C. C. Budișteanu în conclusioni, care a conchis, cerând respingerea opozițiunii ca nefondată ;

Tribunalul deliberând,

Având în vedere opozițiunea făcută de Dumitru N. Filiades contra sentinței civile a acestui tribunal No. 87/902 prin care i s'a respins ca ne susținută acțiunea ce a intentat contra lui Anton C. Săulescu, tutorele minorilor săi fii, pentru averea rămasă pe urma def. Gh. N. Filiades ;

Având în vedere actele state la dosar, susținerile și conclusionile d-lui substituit C. C. Budișteanu ;

Având în vedere că astă-zî, în instanță, reclamantele Dimitrie N. Filiades, prin avocatul său d-nul I. Săftoiu, pentru a și putea dovedi dreptul la averea rămasă

după urma răposatului G. N. Filiades pretinsul său frate, cere în mod subsidiar a i se admite proba cu martori spre a dovedi că în adevăr este frate cu acest defunct, de oare ce acesta, pe când trăia l'a recunoscut în tot-d'auna frate și de oare ce în timp de mai bine de 40 ani a fost considerat ca fratele său, adaogând că proba cu martori în speță pentru dovedirea calității sale de frate cu def. G. N. Filiades, este admisibilă, căci fiind străin român, Macedonean supus otoman, poate să și dovedească filiațiunea conform legislațiunii otomane care admite proba cu martori pentru dovedirea filiațiunii, spre a dovedi că în specie proba cu martori este admisibilă, reclamantele, prin avocatul său d-l Ion Săftoiu, invoacă raportul d-lui Mitilineu, fost Ministru plenipotențiar la Constantinopol, adresat în anul 1890 Ministerului nostru al afacerilor străine precum și părerea d-lui E. Clavel care a fost avocat la Alexandria din Egipt și care a scris tratatul său intitulat «Droit Musulman en Algeria» ;

Având în vedere că pârâțul Anton C. Săulescu, tutorele minorilor săi fii cari au fost puși în posesiunea a-verei reclamată fiind recunoscuți de tribunal prin sentința No. 430 din 30 Octombrie 1901 ca nepoți de sică ai def. G. N. Filiades, prin avocații săi d-nii S. N. Dobruneanu, N. Iunian și Numa Frumuseanu, să opune la admiterea probei cu martori invocată de reclamant prin avocatul său și cere a i se respinge reclamațiunea ca ne fondată neputându și în mod legal dovedi calitatea de frate cu defunctul G. N. Filiades, susținând că în speță de și este vorba de filiațiunea unui străin, filiațiune care urmează a se dovedi conform legilor țării sale, de oare ce filiațiunea face parte din statutul personal, totuși proba cu martori în speță nu se poate admite, căci reclamantele nu probează cu nici un act oficial că în legislațiunea otomană străinii creștini și pot dovedi filiațiunea prin martori și neputându și dovedi calitatea de frate cu def. G. N. Filiades cererea sa urmează a se respinge ca nefondată ;

Considerând că mai înainte de a cerceta dacă proba cu martori în speță este admisibilă, urmează să vedem ce anume lege trebuie a se aplica reclamantului care este străin supus otoman în privința stărei sale civile, în privința dovedirii filiațiunii sale, cu alte cuvinte urmează să stabilim dacă, în speță, reclamantul este obligat a și dovedi filiațiunea conform legislațiunii noastre sau conform legislațiunii țării sale ;

Considerând că în această privință conform art. 2 C. civ. este stabilit în mod constant că străinii aflători pe teritoriul român, în cea ce privește starea și capacitatea lor, sunt supuși nu legilor române ci legilor națiunii lor respective întru cât aceste legi nu sunt contrarii ordinii publice și bunelor moravuri și aceasta cu drept cuvânt, de oare ce statutul personal adică legile care privesc starea civilă și capacitatea străinilor, urmăresc pe străinii ori unde s'ar afla precum și legile relative la starea civilă și la capacitatea persoanelor urmăresc pe Români chiar când ei își au reședința în străinătate, prin urmare este cert că proba filiațiunii unui străin urmează a se face după legea lui națională ;

Considerând că o dată stabilit că străinii sunt cărmuiți în România, în privința stărei lor civile și în privința capacității lor, de statutul lor personal întru cât acest statut nu este contrariu ordinii publice din țara noastră, urmează să vedem conform cărei legi reclamantul de față este ținut a și dovedi filiațiunea sa vedem dacă reclamantului mai incumbă sarcina de a proba modul cum se dovedește în țara sa filiațiunea, în fine urmează să vedem dacă în cas când reclamantele nu dovedește modul cum se face proba filiațiunii în țara sa, judecătorii nu trebuie să aplice dispozițiunile Codului civil român în privința probațiunii filiațiunii, fiind presumpțiunea că dispozițiunile legislațiunii țării sale în privința dovedirii filiațiunii sunt identice cu dispozițiunile legislațiunii țării noastre ;

Considerând că din desbaterile urmate și din susțiri-

nerile părților reeșind că reclamantele este străin român macedonean supus otoman, este evident conform principiului mai sus enunțiat că dânsul ca străin român macedonean supus otoman, este în drept de a-și dovedi filiațiunea conform prescripțiunilor legii sale naționale, în speță conform legislațiunii otomane;

Însă dacă este cert că dânsul ca străin în privința statutului său personal este în drept de a-și dovedi filiațiunea conform legii sale naționale, conform legislațiunii otomane, nu este mai puțin adevărat că tot dânsul care invoacă legea sa națională în privința dovedirii filiațiunii sale trebuie să dovedească că conform legislațiunii țării sale filiațiunea se poate dovedi prin martori; cu drept cuvânt o astfel de probă urmează a fi făcută de reclamant în mod legal, căci instanțele judecătorești române deși pot fi chemate a aplica legile străine, însă ne fiind ținute de a cunoaște de cât legile pământene și au mijlocul de a cerceta și de a afla legile străine și fiind astfel reclamantele invocând prescripțiunea legii sale naționale, este ținut de a dovedi în mod legal starea legislațiunii țării sale în această privință;

Considerând că odată stabilit că reclamantului incumbă sarcina de a proba starea legislațiunii sale în privința modului de probațiune a filiațiunii, urmează să vedem dacă în cazul de față reclamantele a dovedit în mod legal starea legislațiunii țării sale în privința probațiunii filiațiunii, urmează să vedem dacă dânsul a dovedit că conform legislațiunii otomane filiațiunea se poate dovedi prin martori;

Considerând că astăzi în instanță reclamantele neaducând nici o probă legală despre starea legislațiunii otomane, ne probând cu nimic că conform legislațiunii otomane filiațiunea se poate dovedi cu martori, este evident că instanțele judecătorești nu pot admite proba cu martori pentru dovedirea filiațiunii numai după simpla afirmare a reclamantului că această probă este admisă în legislațiunea otomană;

Considerând că reclamantele ne probând în mod legal starea legislațiunii otomane în privința probațiunii filiațiunii, este evident că în lipsă de probă serioasă în această privință reclamantele urmează a-și dovedi filiațiunea conform legislațiunii noastre căci până la proba contrarie instanțele judecătorești sunt ținute chiar față de străini a aplica dispozițiunile legii noastre în dovedirea filiațiunii, căci există presupunerea că dispozițiunile legii noastre în privința dovedirii filiațiunii sunt identice cu dispozițiunile legislațiunii naționale a reclamantului;

Considerând că conform legislațiunii noastre (art. 292 C. civ.) părțile fiind ținute a-și dovedi filiațiunea prin actele de naștere trecute în registrele stărei civile și în speță reclamantul ne aducând nici un extract după actul de naștere al def. G. N. Filiades din care să rezulte că dânsul este frate cu reclamantele, de oarece descind împreună din aceiași părinți, adică din Niculae Filiades și soția sa Vasilichia, cererea reclamantului urmează a se respinge ca nefondată, conform legislațiunii noastre proba cu martori ar fi putut fi admisă (art. 33 C. civil) de cât numai atunci când reclamantele ar fi dovedit că n'a existat registre sau că ținerea lor a fost neregulată în sine când ar fi probat că registrele au fost pierdute, distruse, fie în total, fie împarte, destul ca numai o filă să lipsească sau să nu se poată citi;

Alegațiunea reclamantului că în speță conform legislațiunii țării sale și poate dovedi filiațiunea prin martori este neîntemeiată căci precum am văzut mai sus simpla sa afirmare că această probă este admisibilă nu poate fi luată în considerațiune de instanțele judecătorești române, ne aducându-se nici un act oficial emanat de la o autoritate publică otomană, din care să rezulte că în adevăr această probă este admisibilă;

Precum am arătat mai sus dânsul ca reclamant era ținut a dovedi în mod legal că proba cu martori în

legislațiunea otomană este admisibilă. În acest scop dânsul care invoacă legea sa națională în privința dovedirii filiațiunii urma să producă în instanță sau textul legii otomane, care urmează a se aplica și din care să reese în mod evident că proba cu martori se admite, certificat conform ediției oficiale și tradus de consulatul respectiv al imperiului otoman, sau cel puțin să fi adus un certificat liberat în mod oficial de o autoritate publică otomană din care să reese în mod clar că filiațiunea persoanelor creștine din imperiul otoman se poate dovedi cu martori, specificându-se în același timp și textul de lege care prescrie admisibilitatea acestei probe;

Afirmarea reclamantului că admiterea probei cu martori în legislațiunea otomană în privința dovedirii filiațiunii, rezultă atât din raportul d-lui Mitilineu cât și din tratatul d-lui E. Clavel avocat, nu poate fi luată în considerațiune de instanțele judecătorești; atât raportul d-lui Mitilineu cât și opinia d-lui Eugen Clavel nu pot forma convicțiunea judecătorilor că proba cu martori în legislațiunea otomană este admisibilă pentru a se proba filiațiunea;

Mai întâi raportul d-lui Mitilineu nu poate avea nici o valoare juridică, acest raport pe lângă că este făcut în anul 1890, adică acum 12 ani, ceia-ce represintă o epocă destul de îndepărtată, și astfel legislațiunea otomană în această privință a putut fi modificată, dar nici nu conține un studiu amănunțit despre legislațiunea otomană; dânsul în raportul său se mulțumește a arăta opinia unui domn consilier pe lângă Curtea de casație din Constantinopol, părere care ne fiind întemeiată pe nici un text de lege și pe nici o hotărâre judecătorească dată de o instanță judecătorească superioară din Imperiul otoman, nu poate avea nici o valoare juridică; în ceea ce privește tratatul d-lui E. Clavel, ori cât de bun ar fi acest tratat, totuși nu poate fi luat în considerațiune, de oare ce în acest tratat nu se arată starea legislațiunii în imperiul otoman ci se arată starea legislațiunii otomane în Algeria și în Alexandria; în fine chiar dacă ar arăta starea legislațiunii în imperiul otoman, acest tratat n'ar putea face nici o probă despre starea legislațiunii din imperiul otoman, căci acest tratat ca or ce operă juridică pentru o instanță judecătorească n'ar putea avea altă valoare juridică de cât ca or ce operă doctrinală care nu poate lega întru nimic instanțele judecătorești române;

Din cele ce preced nerезultând din nimic că în legislațiunea imperiului otoman, filiațiunea se poate dovedi cu martori, cererea reclamantului de a i se admite proba cu martori pentru a dovedi filiațiunea, urmează a se respinge ca nefondată și prin urmare și opozițiunea.

Pentru aceste motive, redactate de d-l președinte Th. A. Brăiloiu, de acord cu concluziunile d-lui substituit, tribunalul respinge opozițiunea făcută de Dumitru N. Filiadis contra sentinței civile a acestui tribunal No. 87/902, etc. etc.

(ss) Th. A. Brăiloiu, G. M. Măgureanu, C. Ștefulescu-Rucă
grefier (s) P. G. Romniceanu

Observație. — După care lege un străin, domiciliat în România, trebuie el, la caz de contestație înaintea tribunalelor române, să-și dovedească filiațiunea sa legitimă? După legea română (*lex fori*), sau după legea sa națională?

Un autor englez, citat de Weiss, Burge, și Brocher (1) răspund că filiațiunea, în asemenea caz, trebuie să fie stabilită conform legii unde se judecă procesul, sub cuvânt că judecătorul unui Stat nu poate să admită o dovadă, pe care o respinge

(1) *Cours de droit international privé*, I, p. 309.

legea în numele căreia el distribuie justiția. Acest sistem este însă foarte bine combătut de Weiss⁽²⁾. În adevăr, legitimitatea implicând o chestie de stat, trebuie să se stabilească, după cum foarte bine decide Curtea din București, în afacerea Braicof, conform legii personale a celui în drept, care va cărmui și admisibilitatea probelor ce pot fi invocate în sprijinul pretențiilor rivale; căci este de principiu, în toate Statele civilizate, că străinii sunt cărmuiți, atât în privința stărei lor civile, cât și a capacității lor, de legile lor personale, întru cât, bine înțeles, aceste legi nu calcă ordinea publică și bunele moravuri a țării în care ei se găsesc (art. 2, § 2 C. civ.).

În specia judecată de tribunalul de Gorj, fiind vorba de un român macedonian, supus dominației otomane, neapărat că filiațiunea sa trebuia să fie stabilită conform legilor Imperiului otoman, care admit proba testimonială fără nici o restricție⁽³⁾.

Tribunalul a aplicat, însă, în specie, legea română, fiind-că partea interesată n'a fost destul de diligentă spre a dovedi, în această privință, cuprinderea legii otomane. Soluția este juridică, pentru-că tribunalul nu putea să aplice o lege despre care nu avea cunoștință, și care nu era dovedită înaintea lui. Dovedirea legii străine este, în adevăr, o chestie de fapt, care privește pe partea interesată. Cum se dovedește o lege străină înaintea tribunalelor române? Nu vom reveni asupra acestei chestiuni, ci ne vom mărgini a trimite pe cititorii doritori de a studia mai de aproape chestiunea, la adnotația ce am publicat în *Dreptul* din 1899, No. 57, unde am arătat toate sistemele care există în această privință. Destul este să menționăm aci că, după o teorie, care, de bună samă, ar fi cea mai juridică, dacă judecătorii ar avea mijlocul de a cerceta și de a afla legile străine, ei sunt datorți a le aplica din oficiu, chiar fără cererea părților⁽⁴⁾. Această teorie nu poate însă fi admisă, precum foarte bine arată tribunalul de Suceava, prin sentința menționată în nota 4, de cât numai în privința legilor străine cunoscute de doctrina internațională, sau de legislația comparată, ear nu pentru un drept atât

⁽²⁾ A. Weiss, *Tr. th. et pratique de droit international privé* (Larose, 1901), IV, p. 12 urm. Veți și autoritățile citate în adnotația noastră asupra unei decizii a Curții din București (afacerea Braicof) precum și a tribunalului de Ilfov (afacerea Bellu-Prager), *Curierul Judiciar*, din 1901, No. 33, p. 263, și *Curierul Judiciar* din 1902, No. 45, p. 376, notele 12 și urm.

⁽³⁾ Veți Meysonnasse *Code civil musulman*, p. 140. Martorii în genere trebuie, însă, să fie de sex bărbătesc. Femeile nu sunt admise de cât în casurile în care pudoarea exclude pe bărbați, precum, de exemplu, în caz de facere. Meysonnasse, *op. și loco cit.*

⁽⁴⁾ Cpr. Trib. Suceava (*Dreptul* din 1894, No. 42) și Trib. imper. german (*Reichsgericht* din Leipzig), *Sirey*, 99. 4. 29.

de eterogen și de necunoscut în genere, precum este acela al Imperiului otoman⁽⁵⁾.

În baza acestor principii, tribunalul din Iași a respins de curând, *din oficiu*, divorțul dintre doi soți catolici austriaci, pentru că Codul austriac (art. 111) nu admite divorțul când soții sunt catolici, ci numai separarea lor de trup, *a thoro et mensa* (*Scheidung von Tisch und Bett*)⁽⁶⁾.

Nu ne vom întinde mai mult asupra acestor chestiuni, de altmintrele elementare în drept internațional, fiind-că ele au mai fost atinse de noi în diferite alte monografii.

D. Alexandresco

INFORMAȚII

La 24 Octombrie cor., s'a judecat, precum am anunțat, înaintea Curții de apel din București, secția II-a, apelul d-șoarei Popovici, contra jurnalului consiliului de disciplină a baroului capitalei, prin care i s'a respins cererea de a fi înscrisă ca avocat. Curtea a rămas în deliberare până Mercuri. Apelanta a fost apărată într'un mod strălucit de D-nii C. Mille, D. Alexandresco și C. G. Dissescu. Toți trei oratori au fost la înălțimea subiectului și au electrisat prin cuvântarea lor numerosul public, care asista la acest proces, unic până acum în analele justiției române.

D-l Alexandresco a dovedit, între altele, că întreaga facultate de drept din Paris a condamnat jurisprudența, care, înainte de legea din 1900, refuza femeilor dreptul de a exercita profesunea de avocat Decanatul a fost prezentat prin d-l G. Danielopulo, care, ca de obicei, a făcut personalități, declarând că nici apărătorii d-șoarei Popovici, nici facultatea de drept din Paris în frunte cu ilustrul său decan și profesor, E. Glasson, nu au idee despre dreptul roman. La aceste întâmpinări cu totul deplasate, judecătorii s'au mulțumit să ridă. Mare savant o mai fi și d-l Danielopulo, dar Dreptul roman este atât de vast, în cât a mai rămas loc și pentru alții. «Acum că am turtit pe Alexandresco cel gros, a dis d-sa, și pe Dissescu, voi turti și pe Glasson al lor». Cărăbuși, cărăbuși, pe ce mână încăpuși!

Vom publica în unul din numerile viitoare în extract cuvântările apărătorilor drepturilor femeilor. Cât pentru cuvântarea d-lui Danielopulo, ea va apărea în extenso în *Gazeta avocaților*, pe care o scrie și o citește tot d-sa. Rugăm cu insistență să ni se trimeată și nouă un număr, ca să'l punem în ramă; alt-fel, vom fi nevoiți a'l cumpăra de la vre-un brânzar.

⁽⁵⁾ Veți *Dreptul* din 1894, No. 42, considerente textual reproduse de noi în adnotația noastră din *Dreptul* de la 1899, No. 57.

⁽⁶⁾ Sentința trib. de Iași a fost publicată și adnotată de noi în *Dreptul* din 1902, No. 44. Curtea din Iași s-a l, prin decizia sa No. 83, din 19 Iunie 1902, a confirmat această sentință, adoptând pur și simplu motivele primilor judecători, numai D-l prim președ. I. Th. Burada rămânând în minoritate, pentru cuvânt că legile străine nu pot nici într'un caz fi invocate de judecători din oficiu. Tribunalul din Paris s'a declarat, de asemenea, *din oficiu*, incompetent de a judeca divorțul dintre doi austriaci catolici. Veți *Pand. Périod.* 86. 2. 286.

Domnii abonați ai «Curierului Judiciar» cari își schimbă domiciliul cu ocazia Sf. Dumitru 26 Octombrie cor., sunt rugați a ne avisa prin o carte poștală de noua d-lor adresă pentru a putea primi regulat ziarul.

«Curierul Judiciar»